

Vizesiz bir Avrupa İçin

Avrupa Birlięi Bakanı ve Bařmüzakereci Egemen BAęIř

9 Ocak 2013 itibarıyla, Avrupa Birlięi Bakanı ve Bařmüzakerecilik görevimde dördüncü yılı tamamladım. Hükümetimizin kararlılığı sayesinde, Türkiye'yi Avrupa Birlięi'ne yaklaştırmaya yönelik birçok adım attık. Ancak, halen çözülmeyi bekleyen bir ana gündem maddemiz var: Türk vatandaşlarının serbestçe seyahat edebilmelerinin önündeki Schengen vizesi engeli.

Günümüz gerçekleri ve rakamlar, Türk vatandaşlarına uygulanan vizenin hukuki, adil ve rasyonel olmadığını göstermektedir.

Bir kere vize uygulaması hukuki değildir. Çünkü Türkiye'nin 1963 tarihli Ankara Anlaşması'ndan kaynaklanan haklarına aykırıdır. En basit anlatımla, Katma Protokol'de yer alan “yeni kısıtlama getirme yasağı”, AB üyesi bazı ülkelerin Türk vatandaşlarına vize uygulamasına engel teşkil etmektedir. Katma Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Türk vatandaşlarından vize talep etmeyen AB üyesi 11 ülkenin, bugün de böyle bir talepte bulunmaması gerekir.

Avrupa Birlięi Adalet Divanı'nın yanı sıra Almanya ve Hollanda gibi bazı üye devletlerin ulusal mahkemeleri, Türk vatandaşlarının hukuken vizesiz seyahat hakkına sahip olduklarını kabul etmiştir. Ancak, bu yöndeki kararlar uygulamaya geçirilmemekte, bu da “hukukun üstünlüğü” ilkesinin açık bir ihlalini teşkil etmektedir.

Vize uygulaması adil de değildir. Türkiye, vatandaşlarına hâlâ vize uygulanan tek aday ülkedir. Batı Balkan ülkelerinin vatandaşlarını bir tarafa bırakın, yaklaşık 200 milyon Brezilyalı ve 120 milyon Meksikalı vizeden muaf tutulmaktadır. Türkiye, üye olmadan AB ile gümrük birliği gerçekleştiren tek ülkedir. Türk iş adamlarının ürettiği mallar AB'de serbestçe dolaşabilirken, bu malları üretenler serbestçe seyahat edememektedir.

Son olarak, vize uygulaması rasyonel değildir. Akademik alışmalar, vize muafiyeti sağlandığı takdirde Türk vatandaşlarının AB ülkelerine akın edecekleri yönündeki argümanın geçersiz olduğunu göstermektedir. Son on yılda, Türkiye dikkate değer bir ekonomik büyüme göstermiştir. Türkiye'ye dönmek için Avrupa'dan ayrılan Türk vatandaşlarının sayısı, AB'ye giden Türk vatandaşlarının sayısından daha fazladır. şimdiden tersine göç yaşanmaktadır.

Türkiye'nin orta sınıfı giderek büyümektedir. Türkler, sadece Avrupa ülkelerine seyahat etmeyi, bu ülkelerde para harcamayı, yatırım ve iş yapmayı istemektedirler.

Esasen, şu anda ekonomik kriz yaşayan AB ülkeleri, Türk vatandaşlarının gittikçe artan ticari, kültürel, eğitim ve turistik amaçlı ziyaretlerinden faydalanacaklardır. Nitekim geçtiğimiz yaz, Yunan adalarındaki esnaf, Yunanistan Hükümeti'nden ekonomik krizin ortasında bir gelir kaynağı olan Türk turistlere yönelik vize uygulamasının kaldırılmasını talep etmişlerdi.

Belki de tüm argümanlardan daha etkili olacak bir anekdot aktarmak istiyorum. Geçtiğimiz günlerde Avrupa başkentlerine gerçekleştirdiğimiz resmi ziyaretlerimizden birinden Türk Hava Yolları ile dönerken yolcuların uçağa binişlerinin tamamlanmasına yakın, biniş kapısındaki mağaza ve kafeterya personeli iş yerlerini kapatmaya başladı. Saatin henüz 19 olduğunu, başka uçuşların da olduğunu söyleyip neden iş yerlerini kapattıklarını sordüğümüzde, satıcılardan biri, "Türk yolcular gitti, Avrupa'ya gidecek diğer uçakların yolcularını beklemeye gerek yok. İnsanlar eskiden olduğu gibi para harcamıyorlar artık" dedi.

Geçen yıl, AB Konseyi, Avrupa Komisyonu'na Türk vatandaşları için vize muafiyetine yönelik adımlar atma konusunda yetki verdi. AB, Türkiye için Vize Muafiyeti Yol Haritası hazırlamaktadır. Bu Yol Haritasının, Türk vatandaşlarının vizesiz seyahat etmeleri için gerekli koşulları oluşturmayı amaçlayan objektif, adil ve iyi tanımlanmış teknik bir belge olmasını bekliyoruz. Türk vatandaşlarına vizesiz seyahat hakkı tanınmasının kısa vadede olmasını umuyoruz.

Avrupalı birçok politikacı ve devlet adamı, Türk vatandaşlarının vizesiz seyahat etmelerinin AB ülkeleri için olumsuz sosyo-ekonomik sonuçlara neden olmayacağını, aksine birçok bakımdan katkı sağlayacağını farkındalar. Ancak, Türkiye ile ilgili herhangi bir konu, bazı üye devletler tarafından iç politikada kullanılan ve istismar edilen siyasi bir konuya dönüşmektedir. Sağduyunun galip geleceğini ve bu çağdışı ve sorunlu vize konusunun yakın gelecekte çözüleceğini umuyorum. Vizesiz seyahat ancak, daha müreffeh, daha dinamik ve daha zengin bir Avrupa'ya katkıda bulunacaktır.